

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA SUDICE,
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE**

Školní vzdělávací program školní družiny

Základní škola a Mateřská škola Sudice, p.o.

1) IDENTIFIKACE ŠKOLNÍ DRUŽINY

Název zařízení:	Základní škola a Mateřská škola Sudice, příspěvková organizace
Sídlo:	Hlavní 78, Sudice 747 25
IČO školy:	70975507
IZO školy:	600143287
Ředitelka školy:	Mgr. Ivana Kobzová
Vedoucí vychovatelka:	Ester Medková, DiS.
Vychovatelka:	Zuzana Děnglová
Vychovatelka:	Denisa Zámečnicková, DiS.
Asistentka pedagoga:	Bc. Kateřina Vehovská, DiS.
Telefon školy:	+ 420 553 761 032, + 420 608 783 483
Telefon ŠD:	+ 420 774 272 812
Email školy:	skola@skolasudice.cz
Email ŠD:	druzina@skolasudice.cz
Zřizovatel:	Obec Sudice, P. Arnošta Jureczky 13

2. CHARAKTERISTIKA DRUŽINY

Školní družina je součástí základní školy, má tři oddělení, které je možno naplnit do počtu 75 žáků. Školní družina je určena pro žáky 1. - 5. ročníku základní školy, avšak se mohou doplnit do počtu 75 žáků i žáci z vyššího stupně. Pro svou činnost využívá místnosti v přízemí. Školní družina využívá prostory základní školy. Žáci školní družiny mohou trávit odpolední čas pobytem venku na terase a v okolí školy, poloha školy umožňuje navštěvovat přilehlé fotbalové hřiště.

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezičlánek mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Školní družina má svá specifika, odlišuje se od školního vyučování.

Cílem školní družiny je vytvořit pro děti bezpečné, veselé a přátelské místo, kde se mohou po vyučování cítit dobře. V družině si děti hrají, odpočívají, tvoří, povídají si s kamarády a učí se spolupracovat. Rozvíjejí svou fantazii, šikovnost i samostatnost a učí se být k sobě navzájem ohleduplné. Družina je místem, kde má každý radost z objevování, hry a společně stráveného času.

Školní družina svým žákům nabízí trávení volného času formou zájmových činností (např. odpočinek, aktivního a sportovního využití volného času, přípravě na vyučování, relaxačních a spontánních činností a hry, výtvarných a rukodělných dílen, čtenářských dílen, projekty spojené s přírodou, pobyt a činnosti na čerstvém vzduchu). Úkolem školní družiny je posilování a upevňování daných klíčových kompetencí podle možností každého dítěte. Rozvíjíme schopnost komunikovat, spolupracovat a respektovat ostatní kolem nás. Zvláštní pozornost věnujeme kompetencím k trávení volného času, řešení problému, sociálním, pracovním a občanským kompetencím.

Veškeré pomůcky a materiál jsou během roku doplňovány. Stravování žáků probíhá ve vedlejší budově/školní jídelně, pitný režim je ve školní družině zajištěn. Rodiče žáků jsou o případné změně včas informováni prostřednictvím lístečku, sms zprávou, telefonátem, notýsku, e-mailem, v online škole.

Vychovatelka při výběru zaměstnání přihlíží k počasí, může přihlídnout i k zájmu žáků v oddělení. Vždy však především vychází ze školního vzdělávacího programu a z jeho rozpracování do konkrétních vzdělávacích plánů.

3. PROVOZ ŠKOLNÍ DRUŽINY

Provozní doba ranní školní družiny: 6:30 – 7:40 hodin

Provozní doba odpolední školní družiny: 11:40 – 16:00 hodin

- 6:30 – 7:40 hodin – příchody žáků, hry dle výběru žáků, deskové hry.
- 11:40 – 12:10 hodin – oběd.

- 12:10 – 13:00 hodin - odpočinková činnost - odstraňování únavy z vyučování - optimální řešení odpočinku dle individuálních potřeb žáků - vytváření celkové duševní pohody žáků - relaxace, odpočinek na koberci, na pohovce, prohlížení obrázků, četba dětských knih a časopisů, poslech hudby, rozhovory, vyprávění, klidové hry a hry rozvíjející smyslové vnímání, posilování jemné motoriky, pracovní listy (jazykolamy, kvízy, hádanky, bludiště, křížovky) karty, pexeso, puzzle, deskové hry, pohádky.
- 13:00 – 15:00 hodin – řízená činnost - zájmová a rekreační činnost – celoroční projekty, přírodovědné, výtvarné a praktické činnosti, sportovní činnosti v tělocvičně, hudební činnosti, pobyt a pohybová aktivita na čerstvém vzduchu, vycházky, příprava tanečních vystoupení, sledování pohádek, poslech hudby, soutěže, didaktické hry a konstruktivní hry, akce družiny dle měsíčních plánů školní družiny.
- 15:00 – 16:00 – individuální hry dle žáků, příprava na vyučování, postupné odcházení domů, úklid školní družiny.

4. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Personální obsazení školní družiny je zajištěno činností vedoucí vychovatelkou, vychovatelkou ŠD a asistentkou pedagoga.

- Vedoucí vychovatelka Ester Medková, DiS. - má odpovídající pedagogické vzdělání a dlouholetou praxi.
- Vychovatelka Zuzana Děnglová – má odpovídající pedagogické vzdělání.
- Vychovatelka Denisa Zámečníková, DiS. – má odpovídající pedagogické vzdělání.
- Asistentka pedagoga Bc. Kateřina Vehovská, DiS. – má odpovídající pedagogické vzdělání.

5. PÉČE O ŽÁKY SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Školní družina respektuje individuální potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a podle jejich možností přizpůsobuje organizaci a náročnost jednotlivých činností. Podporuje jejich začlenění do kolektivu, vytváří bezpečné a respektující prostředí a spolupracuje s pedagogickými pracovníky, zákonnými zástupci a dalšími odborníky.

6. PŘIJÍMÁNÍ ŽÁKŮ A PODMÍNKY UKONČENÍ VZDĚLÁNÍ

Žáci jsou do školní družiny přijímáni na základě písemné přihlášky. O přijetí nebo nepřijetí do školní družiny rozhoduje ředitelka školy. Vedoucí vychovatelka zajišťuje přihlašování a odhlašování žáků, předává informace rodičům, vyřizuje náměty a stížnosti.

Zájmové vzdělávání je poskytováno zpravidla za úplatu.

Úplata je splatná předem, platí se zpravidla ve dvou splátkách. Výše úplaty je stanovena předem na celý školní rok 1 000,- Kč

- září až prosinec – 400,- Kč
- leden až červen – 600,- Kč
- platba školného školní družiny se hradí na účet školy: 1850357369/0800, v.s.: datum narození žáka, poznámka: školné ŠD

V případě z nařízení vlády ČR k uzavření školy, budou nevyužité finanční prostředky přesunuty do dalšího školního roku nebo vyplacený zpět.

O ukončení vzdělávání žáka ve školní družině může požádat písemně zákonný zástupce žáka, nebo o něm rozhodne ředitelka školy na základě písemného návrhu vedoucí vychovatelky z důvodu porušování Vnitřního řádu školní družiny.

7. PODMÍNKY ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ DĚTÍ

Vedoucí vychovatelka i vychovatelky školní družiny provedou prokazatelné poučení žáka v první hodině školního roku o BOZP v budově školy, prostorách školní družiny, školní jídelny a okolí školy, při akcích konaných mimo školu, seznámí žáky s vnitřním řádem školní družiny, poučí žáky o úrazech a jejich prevenci. Vedoucí vychovatelka dodatečně poučí chybějící žáky, kteří při první hodině chyběli, provede o tom písemný záznam. Záznam o poučení je uveden ve výkazu výchovně vzdělávací práce školní družiny. Vychovatelky dbají na dodržování osobní hygieny, pitného režimu a stravovacích návyků. Lékárnička je umístěna u ředitelny, která je pravidelně kontrolována a doplňována. Zákonní zástupci jsou okamžitě informováni o případném poranění, úrazu a nevolnosti žáka. Úrazy jsou zapsány do knihy úrazu.

8. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

- zajistit žákům dostatečný odpočinek, relaxaci a uvolnění po vyučování a návratech ze zájmových kroužků,
- zabezpečit žákům pocit klidného a bezpečného prostředí,
- vytvořit žákům tvořivé prostředí, kde mohou uplatnit své schopnosti, dovednosti, rozvíjet svoji tvořivost, fantazii a vhodně vyplnit svůj volný čas,
- důraz klást na vhodnou motivaci, radost z činností a povzbuzování, chválení a odměňování,
- zajistit, aby byl pobyt pro žáky ve školní družině zajímavý, poučný, ale především příjemný, aby je pobyt zde těšil,
- zajistit, aby při všech činnostech byly respektovány potřeby žáků,
- ✓ rozvíjet samostatnost a schopnost pracovat v kolektivu, pomáhat slabším a mladším spolužákům při různých aktivitách a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých,
- vést žáky k základům slušného chování a komunikace,
- návyk péče o pořádek a čistotu prostředí,
- vést žáky k aktivnímu a smysluplnému trávení volného času, udržování fyzického a duševního zdraví,
- vytvářet a prohlubovat pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí,
- dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví,
- posilovat kompetence prostřednictvím volnočasových aktivit,
- ✓ respektovat individuální schopnosti a dovednosti žáků,
- ✓ vést všechny k tomu, aby respektovali jeden druhého,
- ✓ vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.

9. KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Klíčové kompetence jsou souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot. Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují žáky činnostně zaměřenými prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny kompetence k učení, kompetence k řešení problémů,

komunikativní kompetence, sociální kompetence, občanské a pracovní kompetence, kompetence k trávení volného času.

➤ **Kompetence k učení**

Žák se učí s chutí, své zkušenosti uplatňuje v praktických situacích, snaží se dokončit započatou práci a kriticky zhodnotí své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, je schopný se rozhodnout a přemýšlet, získává vědomosti z rozmanitých zdrojů, které nabízí svět a získané poznatky dává do souvislostí.

➤ **Kompetence k řešení problémů**

Žák se učí problém pochopit, přemýšlí o příčinách, chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli a hledá různé způsoby řešení a plánuje nová řešení – iniciátor v řešení, obhájí si tyto rozhodnutí a je si vědom, že je za ně zodpovědný, rozlišuje správná a chybná rozhodnutí.

➤ **Kompetence komunikativní**

Žák komunikuje kultivovaně, naslouchá druhým, ovládá mimoslovní komunikaci, komunikuje bez ostychu s okolím, myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, vyjadřuje vlastní názor, z informací pokládaných informačními prostředky si vybírá.

➤ **Kompetence sociální**

Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, k povinnostem přistupuje odpovědně, dokáže přijmout kompromis, respektuje pravidla, je schopen respektovat jiné, spolupracuje v týmu, odhaduje rizika svých nápadů, rozhoduje o svých činech, uvědomuje si, že za své činy odpovídá a nese důsledky.

➤ **Kompetence občanská a pracovní**

Žák vnímá nespravedlnost, šikanu, agresivitu a dovede se jim bránit, uvědomuje si svá práva a práva druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdraví své i druhých, podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí, osvojuje si pracovní návyky, dodržuje bezpečnost a bezpečně používá materiály, nástroje a vybavení školní družiny, respektuje kulturní hodnoty národa, etnika, sociální skupiny.

➤ **Kompetence k naplnění volného času**

Žák je vnitřně motivován trávit smysluplně svůj volný čas, rozvíjí své zájmy v individuálních, skupinových a organizovaných činnostech, které si sám vybírá, rozlišuje pro svou bezpečnost a zdraví nevhodné prostředí, odmítá nevhodné nabídky pro trávení svého volného času.

10. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnost mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností. Odpočinkové činnosti mají odstranit únavu a do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě a dle potřeby kdykoliv během dne. Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, převažuje aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými prvky. Zájmové činnosti rozvíjejí osobnost žáka, umožňují účastníkům seberealizaci a kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových a jiných dovedností. Jde o řízené kolektivní nebo individuální činnosti, organizované nebo spontánní aktivity.

A) PRAVIDELNÁ = výchovná, vzdělávací a zájmová činnost - každodenní činnost školní družiny

- ✓ odpočinková a rekreační činnost
- ✓ sportovní činnosti
- ✓ výtvarné činnosti
- ✓ praktické činnosti

- ✓ esteticko-výchovné činnosti – rozvoj jemné motoriky, vyprávění, četba pohádek, skupinové hry
- ✓ přírodovědné činnosti – prohlubování znalostí o přírodě
- ✓ hudební činnosti
- ✓ práce s počítačem
- ✓ příprava na vyučování
- ✓ týmová práce, skupinová práce, individuální přístup, rozhovory, projekty, soutěže, dramatizace

B) PŘÍLEŽITOSTNÁ = zájmová činnost, organizovaná nepravidelně

- ✓ kulturní akce
- ✓ vystoupení
- ✓ sportovní soutěže
- ✓ besídky
- ✓ výlety
- ✓ slavnosti
- ✓ noc s přespáním

C) SPONTÁNNÍ = ranní i odpolední klidové činnosti - hry dle výběru dětí, stavebnice, deskové a konstruktivní hry, pobyt venku

11. METODY PRÁCE

- didaktické a skupinové hry
- četba a poslech hudby, relaxace na koberci
- diskuze a vypravování
- hry v přírodě a na hřišti
- pohybové hry
- komunitní kruh
- výlety do přírody, za kulturou
- výtvarné, praktické, pohybové a hudební aktivity
- kultura
- online školní družiny (v době uzavření školy)

- práce s počítačem
- pečení, vaření, výroba různých pokrmů
- šití
- soutěže a olympiády
- projekty
- dramatizace – vystoupení

12. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah vzdělávání školní družiny je uspořádán podle tematických celků. Obsah vzdělávání má pět oblastí:

Místo, kde žijeme - Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, orientace v prostoru a čase, odhad vzdálenosti a času, bezpečnost na cestě do školy, při vycházkách, dopravní výchova. (kompetence sociální a občanské)

Lidé kolem nás - Osvojení vhodného chování a vystupování, soužití v rodině, kolektivu třídy, družiny, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, lidé s různým postižením, pomoc druhému, slušná mluva a základy společenského chování, předcházení šikaně. (Kompetence k řešení problému, komunikativní, sociální)

Lidé a čas - Budování a dodržování správného denního režimu, vytváření pravidelných návyků, umění správně a účelně využít svůj volný čas, orientace v kalendáři, měsíce a roční období, svátky a narozeniny kamarádů, zvyky, tradice, symboly. (kompetence k trávení volného času)

Rozmanitost přírody - Vycházky a pobyt v přírodě, pozorování změn, využití encyklopedií, následné výtvarné zpracování, péče o pokojové rostliny, ekologická výchova – ochrana přírody, pravidla chování v přírodě, zdravá strava, bylinky, celoroční projekt. (kompetence k učení)

Člověk a jeho zdraví - Poznávání sebe sama, poučení o zdraví a nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, odpočinek a relaxace, učení se ošetřit drobná poranění. Dodržování pitného režimu a poučení o vhodné skladbě jídelníčku, celoroční projekt. (kompetence komunikativní, sociální)

13. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

Místo, kde žijeme

- žák se orientuje v okolí školy a svého bydliště,
- zná významná místa a objekty ve svém okolí,
- dokáže popsat cestu do školy a zásady bezpečného pohybu v okolí,
- poznává svou obec a její významná místa,
- vytváří si pozitivní vztah k místu, kde žije,
- pečuje o své okolí a podílí se na jeho udržování.

Lidé kolem nás

- žák dodržuje pravidla společenského chování,
- respektuje druhé a jejich odlišnosti,
- spolupracuje s ostatními a dokáže se domluvit,
- umí vhodně řešit jednoduché konfliktní situace,
- rozpozná vhodné a nevhodné chování,
- chápe význam přátelství, vzájemné pomoci a tolerance.

Lidé a čas

- žák se orientuje v základních časových pojmech,
- rozlišuje minulost, současnost a budoucnost,
- orientuje se v režimu dne a týdne,
- dokáže smysluplně využívat svůj volný čas,
- seznamuje se s významnými událostmi a tradicemi,
- poznává proměny života lidí v minulosti a současnosti.

Rozmanitost přírody

- žák pozoruje a poznává změny v přírodě v průběhu ročních období,
- rozpozná vybrané rostliny a živočichy,
- chápe význam přírody pro člověka,
- uvědomuje si potřebu ochrany životního prostředí,
- třídí odpad a dodržuje základní zásady ekologického chování,

- chová se ohleduplně k přírodě a živým organismům.

Člověk a jeho zdraví

- žák dodržuje základní hygienické návyky,
- zná zásady zdravého životního stylu,
- uvědomuje si význam pohybu, odpočinku a správné životosprávy,
- dodržuje zásady bezpečného chování ve škole, doma i ve volném čase,
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení,
- rozpozná nebezpečné situace a snaží se jim předcházet,
- pečuje o své zdraví a zdraví ostatních.

14. EVALUACE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Evaluace zájmového vzdělávání probíhá průběžně a systematicky. Sledujeme zejména naplňování stanovených cílů, aktivitu a zájem žáků, jejich spokojenost, rozvoj schopností a dovedností a vzájemné vztahy ve skupině. Na základě získaných poznatků vychovatelky vyhodnocují vhodnost a účinnost realizovaných činností a podle potřeby upravují jejich obsah a organizaci.

Evaluace žáků ve školní družině probíhá denně. Každý žák se při odchodu zhodnotí a zakreslí smajlíkem.

Každý týden probíhá ve školní družině porada, kde vychovatelky a žáci hodnotí předešlý týden.

Průběžné hodnocení práce vedoucí vychovatelky – sebehodnocení, hodnocení klimatu školní družiny, hodnocení realizace ŠVP. Na konci roku probíhá evaluace celé školní družiny.

ČASOVÝ PLÁN

Časový plán školní družiny je sestaven na jeden vzdělávací cyklus. Výhodou programu je zde možnost reakce na změny podmínek, aktuálního složení žáků v oddělení a propojovat či přesouvat témata během celé docházky žáků do školní družiny. Časový plán je na začátku školního roku doložen.

